

Kissinger ile 'Kuzey Irak'a müdahale' söylemine dair

Henry Kissinger'a konuşmasına başlamadan önce yaklaştım ve "Az önce haberlerde dinledim; CNN-Türk'e demeç vermişsiniz ve Türkiye'nin Kuzey Irak'a yönelik askeri operasyonunun yanlış olacağını söylemişsiniz" dedim. "Türkiye'nin kaygılarını anlıyorum ama ben Türkiye'nin dostuyum; samimi kanaatimi söyledim" dedi.

Bunun üzerine yanımızda bulunan emekli Büyükelçi Cem Duna, "Bu sözleriniz, Türkiye'nin yönetici eliti tarafından önemle not edilecektir" diye görüş belirtti. Askerlerin kastedildiğini, Kissinger da çevremizdeki küçük topluluk da anlamıştı.

Kissinger, bunun üzerine, bu görüşünün öyle pek de "orijinal" olmadığını vurgularcasına, "Ama bu yönde bir açıklamayı zaten hükümetimiz (ABD yönetimi) yapmıştı" karşılığını verdi. Söz sırasını yine ben aldım, "Ankara'da sizin bu konudaki açıklamanız Amerikan yönetimininkinden daha fazla ağırlık taşıyabilir" dedim.

Dünyanın yaşayan "en büyük stratejik beyni" olarak kabul gören Dr. Henry Kissinger'a söylediklerim gerçi bir iltifat niteliğindediydi ama bunun belirli bir gerçeği yansıttığını da düşünerek söyledim.

Kissinger, Akbank'ın davetlisi olarak dün İstanbul'da verdiği konferansta, bir soruya verdiği cevapta, aramızda geçen yukarıda aktardığım diyalogda söylediklerine benzer bir vurguyu, kamu önünde de yaptı. "Türkiye'nin Kuzey Irak'a askeri müdahalesine ABD'nin tavrının ne olacağı"na ilişkin cevap verirken şöyle konuştu:

"Amerika, Türkiye'nin bunu niye yaptığını anlayacaktır ama bu aşamada, bu eylemi hoş karşılamayacaktır. Amerika, şu sırada, İran ve Suriye yönünden, Irak'ın sınırlarının dokunulmazlığı ilkesini benimliyor."

Bu sözlerin anlamı yeterince açık olmalı; Türkiye'nin Kuzey Irak'a asker sokması, İran'ın doğu yönünden Irak topraklarına alenen kuvvet göndermesini de kendiliğinden "meşru" kılacaktır. Unutmayalım ki, Bakuba şehri ile İran sınırı arasında, Diyala vilayetinde İran karşıtı (İran'da bizde PKK'nın algılandığı gibi algılanan) "Halkın Mücahitleri" adlı örgütün kampları bulunuyor.

Irak-Suriye sınırı ise zaten delik deşik. Her iki uzun, doğu ve batı sınırlarından sızmalara ABD, tepki gösterirken Türkiye'nin Kuzey Irak'a müdahalesi, Amerika'nın Irak politikasının Türkiye eli ile berhava edilmesi anlamına gelecek.

Kissinger'ın, "Amerikan bakış açısı"ndan, anlatmaya çalıştığı, işte buydu.

Peki Kissinger, Türkiye'nin, PKK'nın Kuzey Irak topraklarını kullanıp Türkiye topraklarına sızarak gerçekleştirdiği "terörist eylemler"e büyük öfke duyduğunun farkında değil mi?

Elbette ki farkında ve Türkiye'nin kaygılarını haklı ve meşru görüyor. Ancak, buna nasıl karşı konulması gerektiği konusunda, "formül"ün Kuzey Irak'a askeri müdahale olmadığı gerektiğini düşünüyor. Hatta, bunun, Türkiye'nin "Irak kapanı"na girmesi gibi bir sonuç vereceğinden ve bunun da -sadece ABD'nin değil- Türkiye'nin çıkarlarına uygun düşmediği kanısında.

Akbank konferansında, aynen şu cümleyi kullandı: "(PKK) Sızmaya, ulusal değil uluslararası düzeyde politikalarla karşı konulmalı."

Buradan kastı; "Irak sorunu"nun esas olarak yakın bir gelecekte İstanbul'da toplanması beklenen "Uluslararası ve Irak'a Komşu Ülkeler Konferansı"nın oluşturacağı "mekanizma"yla "uluslararası düzeyde sağlanacak uzlaşma" ile çözüm rotasına gireceği.

Türkiye'nin böyle bir "mekanizma"da büyük ve belirleyici bir rol oynayabileceğini de söyledi. ABD-İran müzakerelerinin de "İstanbul Konferansı" şemsiyesi altında yapıldığı takdirde, her iki taraf açısından tatmin edici ve sonuç verici olacağı düşüncesinde. Türkiye'nin güvenliğinin de sağlam biçimde, Kuzey Irak yönünden gelecek terörist sızmaya da uluslararası güvencelerle sağlanabileceği görüşünde.

Henry Kissinger ile iki akşam yemeği ve bir de dün sabah kahvaltısında küçük bir grupta birlikte bulunduğumuz için, Akbank konferansında söylediklerinin "arka planı"na da okur olduk.

Bir ilginç ama önemli ayrıntı: Henry Kissinger, konferans konuşmasında ve bizimle kısa diyalogdaki sözlerini, Genelkurmay Başkanı Orgeneral Yaşar Büyükanıt'ın dün Harp Akademileri'nde yaptığı konuşmada neler söylediğini öğrendikten sonra söyledi.

Kissinger, Orgeneral Büyükanıt'ın dünkü konuşmasında söylediklerinin, genel ve muhtemelen hatalı "medyatik algılama"nın aksine, "Kuzey Irak'a Türk askeri müdahalesi"ne "fren" olarak yorumlandığını da biliyordu. Hatta, bir meslektaşımızın Genelkurmay Başkanı'na bu yorumu yaptıktan sonra, kendisinden bu yorumuna "onay" aldığını da.

1990'larda "Kissinger'dan bu yana gelen, ABD'nin en önemli stratejik beyni" diye nitelenen Richard Holbrooke da dünkü dar katılımlı kahvaltıda. "Türkiye'nin yeni dünyadaki öneminin Soğuk Savaş dönemindeki Almanya ile aynı olduğunu" ilk kez ifade etmiş kişi olan Demokrat Holbrooke, konu Türkiye ve Kuzey Irak olduğunda Cumhuriyetçi Henry Kissinger'la aynı dalga boyunda. Hatta, daha da ayrıntılı görüşlere sahip.

Holbrooke'un ne düşündüğüne -2008'de Demokratlar seçilirse, ABD'nin dış politika dümenine muhtemelen o geçecek- Kissinger faslından sonra, önümüzdeki günlerde değineceğiz...